

Vårkorn, tidiga sorter, L7-402

Henrik Bergman, Hushållningssällskapet, HS Konsult

- Av marknadssorterna har Luhkas högst avkastning i 2011 års försök samt i flerårsmanställningen. Sorten har dock bara tre provningsår i område G.
- Waldemar är ett kort och stråstyvt korn som i årets försök uppvisat hög avkastning, sorten har dock bara provats ett år i område G.
- Mitja har hög avkastning och med ett långt strå med bra stråstyrka kombinerar hög kärn- och halmskörd.
- Barbro är ett långstråigt tvåradskorn med den tidigaste mognaden bland tvåradssorterna, har god avkastning för sin tidighet.

I den mellansvenska försöksregionen lades det under året ut fyra sortförsök med tidigt korn i försöksserien L7-402 i G-området. Totalt provades fjorton kornsorter i försöksserien plus en sortblandning som används

som mätarsort i försöken. Några av kornsorterna har också provats i serien L7-401 och kan återfinnas i redovisningen för den serien. I tabell 1 redovisas alla sorter som varit med i försöksserien år 2011. Sorterna är ordnade efter medelvärdet av svampbehandlade och ej svampbehandlade led. Sorternas avkastning är redovisade som relativtal av mätarens avkastning i respektive kolumn, tabellen bör därför inte läsas radvis utan sorterna ska i första hand jämföras med mätaren. I tabell 2 redovisas avkastningen årsvis samt femårsmedeltal för de sorter som provats under flera år, i tabellen har även område D, E och F tagits med då några av sorterna har provats där under femårsperioden i olika försöksserier. I tabell 3 redovisas ett femårsmedeltal för sorterna fördelat på länsnivå för en mer lokal jämförelse och i tabell 4 redovisas bestånds- och kvalitetsegenskaper som ett femårsmedeltal för område G.

Tabell 1. Korn. Avkastning 2011 område G (X, W och S-län). Obehandlat, svampbehandlat samt medeltal för obehandlat och svampbehandlat

Sort		Relativ skörd Obehandlat	Relativ skörd Behandlat	Relativ skörd Medeltal
Sortblandning	kg/ha	5 270	5 520	5 400
	rel.tal	100	100	100
Luhkas		89	97	93
Waldemar		84	97	91
Vilgott		90	92	91
Brage		86	91	89
Mitja		86	91	89
Gustav		87	90	89
Rambler		84	91	87
Axelina		86	87	86
Minttu		82	88	85
Jyvä		80	89	84
Barbro		85	83	84
Judit		71	81	76
Naku		72	72	72
Vilde		67	74	71

Område G. I området såddes två försök i Dalarna, ett försök i Hälsingland och ett försök i Värmland. I Dalarna och Hälsingland såddes försöken mellan den 3-10 maj vilket är något tidigare än normalt för området medan försöket i Värmland såddes den 2 maj vilket är i normal tid. Uppkomsten och etableringen blev normal i Hälsingland och Dalarna men något svag i Värmland.

Förutsättningarna var omväxlande under säsongen med perioder av torka och mycket nederbörd, i Dalarna var förutsättningarna bäst. Skördarna blev goda i Dalaförsöken med en snittskörd på drygt 5 000 kg/ha. I Värmland blev snittskörden i försöket 4 800 kg/ha

medan snittskörden i Hälsingland låg på 3 700 kg/ha.

Svampbehandlingen i försöken har gett skördeökningar på i snitt 2-20 % med de högsta skördeökningarna i försöken i Dalarna. I samtliga försök fanns angrepp av bladfläcksjuka och mjöldagg. Av de enskilda sorterna är det främst sexradssorten Judit och den fyrradiga sorten Jyvå som haft höga angrepp av mjöldagg. I diagram 1 redovisas effekterna av svampbehandlingen för de enskilda sorterna som ett snitt från försöken i område G. Waldemar var den sort som gav högst skördeökning med 20%, Judith 19% samt Jyvå 16%. Sorten Barbro gav den minsta skördeökningen med 2%.

Tabell 2. Korn. Avkastning områdesvis, årsvis och femårsmedeltal 2007-2011

Sort/årtal		D+E-omr.*	F-omr.*	G-området			
		2007-2011	2007-2011	2009	2010	2011	2007-2011
Sortblandning	kg/ha	6 500	6 600	5 590	5 460	5 400	5 530
	rel.tal	100	100	100	100	100	100
Barbro				83	85	84	89
Gustav		105	104	95	96	89	97
Judit				87	89	76	88
Jyvå				76	86	84	88
Luhkas		102	101	95	102	93	100
Minttu				86	95	85	94
Mitja				99	99	89	99
Waldemar		102	101			91	
Vilgott				110	96	91	102

* Resultat från försöksserie L7-401.

Tabell 3. Korn. Femårsmedeltal år 2007-2011 redovisade länsvis

Sort		Värmlands län	Dalarnas län	Gävleborgs län
Sortblandning	kg/ha	5 380	5 560	5 600
	rel.tal	100	100	100
Barbro		92	87	89
Gustav		100	97	96
Judit		85	91	85
Jyvå		87	93	78
Luhkas		98	102	98
Minttu		98	92	96
Mitja		104	98	98
Vilgott		103	100	106

I tabell 1 där årets avkastning redovisas kan man se att högst avkastning i medeltal har Luhkas haft, tätt därefter följer Waldemar och Vilgott. Sorterna Brage, Mitja och Gustav ligger på samma avkastningsnivå. I tabell 2 där femårsmedel redovisas har sorten Luhkas den högsta avkastningen bland marknadssorterna tätt följd av Mitja. Några procent lägre ligger Gustav och Minttu, man får dock vara observant på att Luhkas endast provats tre år i området än. Vilgott som ännu inte kommit ut på marknaden är den sort som haft högst avkastning sett på femårsmedel. Av det allra tidigaste sortmaterialet har tvåradssorten Barbro och sexradssorten Judit i stort sett samma avkastningsnivå.

Övriga områden. I område D, E och F har några av sorterna provats vissa år och i tabell 2 redovisas femårsmedeltal för de aktuella sorterna. I dessa områden tycks Gustav avkasta några procent mer än Luhkas och Waldemar.

Sortbeskrivningar

SORTBLANDNINGEN (mätaren) är en blandning av fyra olika kornsorter i lika delar. Tanken med sortblandningen är att skapa en odlingssäker mätare med jämn avkastning mellan åren.

BARBRO (SW) är den tidigast mognande av tvåradssorterna, har ett långt och något svagt strå. Sorten har hög tusenkornvikt och en hög proteinhalt. God avkastningsnivå för sin tidighet.

GUSTAV (SW) har medelsen mognad, är kortstråig och stråstyv med liten tendens till stråbrytning. Sorten har hög avkastning och rymdvikten är medelhög, är nematodresistent men känslig för mjöldagg, på väg att fasa ut från marknaden.

JUDIT (SW) är en av de tidigast mognande sexradssorterna på marknaden. Avkastar bra i förhållande till sin tidighet. Har bra stråegenskaper och hög rymdvikt för att vara ett sexradskorn, är dock ganska mottaglig för svampsjukdomar.

JYVÄ (SSd) är en fyrradig sort med tidig mognad. Sorten är högvuxen med ganska god stråstyrka, rymdvikten är medelhög. Avkastningsnivån är måttlig.

MINTTU (SSd) är en ganska tidigt mognande tvåradssort med god avkastning, strået är medellångt och stråstyrkan är god. Sorten har något låg rymdvikt men en hög tusenkornvikt.

Tabell 4. Korn. Bestånds- och kvalitetsegenskaper. Femårsmedel från område G 2007-2011

Sort	Stråstyrka* %	Strå- längd cm	Mognad dagar	Rymd- vikt g/l	Tusen- kornv. gram	Protein % av ts
Sortblandning	94	62	108	663	50,2	12,1
Barbro	76	68	102	661	49,6	13,6
Gustav	90	51	107	660	47,6	12,2
Judit	77	67	101	638	41,7	12,7
Jyvä	82	67	103	655	43,3	12,5
Luhkas	88	61	105	676	50,6	12,3
Minttu	88	59	105	656	53,2	12,8
Mitja	90	64	105	679	49,2	12,7
Vilgott	84	57	105	672	50,2	12,6

*100= fullt upprätt bestånd vid skörd. 0= helt nedliggande bestånd vid skörd.

MITJA (SW) En sort med hög avkastningspotential och en ganska tidig mognad. Strået är långt och stråstyrkan god, rymdvikten är hög. Något mottaglig för mjöldagg.

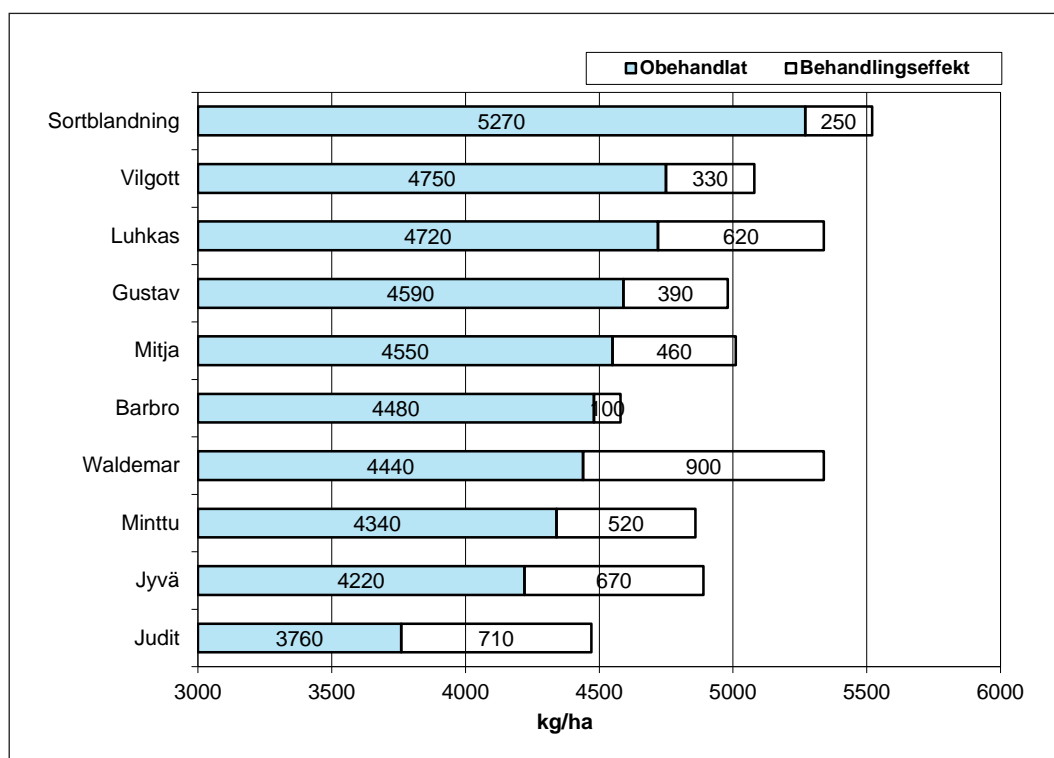
VILGOTT (SW) Ett tvåradskorn som provats fyra år i området. Sorten har uppvisat hög avkastning, strået är medellångt och rymdvikten hög. Sorten finns ännu inte på marknaden.

LUHKAS (SSd) En sort som provats tre år i området. Avkastningen har varit hög och sorten har hög rymdvikt. Strået är medellångt med god stråstyrka, mognadstid som Mitja och Minttu.

Nyare sorter

WALDEMAR (SW) En ny sort med hög avkastningspotential med god resistens mot mjöldagg. Sorten har ett mycket kort och mycket styvt strå.

BRAGE (SSd) 6-rad. AXELINA (SW), NAKU (SW), RAMBLER (SSd), VILDE (SW). Sorterna har endast provats ett år i området.

Figur 1. Behandlingseffekt i vårkorn 4 försök i område G år 2011.